

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7786/2548

นายสุข แซ่ควั โจทก์ นายอมร เจียรนัยสุวรรณ์ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 249, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 6, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 109, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 134, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 135, พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 153

ย่อ / หลักกฎหมาย

ฎีกาของจำเลยที่ว่า ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 7 มีคำสั่งและคำพิพากษาให้เปิดคดีโดยมิได้มีการไต่สวนพยานตามคำร้องของโจทก์เสียก่อนเป็นกระบวนการพิจารณาไม่ชอบและคำสั่งให้เปิดคดีล่วงเลยกำหนด 10 ปี นับแต่ศาลสั่งให้ปิดคดี จึงไม่ชอบด้วยกฎหมายนั้น แม้จำเลยจะเพียยกขึ้นว่ากล่าวในชั้นฎีกา แต่เป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 153 (เดิม) โจทก์ยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ 20 สิงหาคม 2547 ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าจำเลยมีทรัพย์สินขึ้นใหม่ ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานศาลเพื่อมีคำสั่งเปิดคดี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งว่า พยานหลักฐานยังไม่เพียงพอที่จะแสดงว่าทรัพย์สินเป็นของจำเลย ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 พร้อมแสดงหลักฐานเพิ่มเติม เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ทำความเห็นเสนอต่อผู้บังคับบัญชาโดยเห็นว่าควรรายงานศาลให้มีคำสั่งเปิดคดีโดยทำหนังสือดังกล่าวได้แนบสำเนาคำร้องของโจทก์สำเนาบิลเงินสดและความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มาด้วยจึงเป็นการเพียงพอที่ศาลชั้นต้นจะพิจารณาว่ามีเหตุสมควรอนุญาตให้เปิดคดีแล้วหรือไม่ ไม่จำเป็นต้องไต่สวนพยานตามคำร้องของโจทก์ก่อน พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 135 (4) มีความหมายว่า เมื่อมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอและศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายของจำเลยได้ แต่เมื่อศาลยังไม่ได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลาย จำเลยก็ยังเป็นบุคคลล้มละลาย และคำสั่งให้ปิดคดีก็มีผลตามมาตรา 134 เพียงให้ระงับการจัดการต่างๆ ไว้ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุด ทรัพย์สินที่จำเลยได้มาก่อนจำเลยจะพ้นจากภาวะการล้มละลายย่อมเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา 109 ซึ่งจำเลยมีหน้าที่จะต้องส่งมอบให้แก่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจนำไปแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ของจำเลยต่อไป กรณีมิใช่เป็นการจัดการทรัพย์สินของจำเลยภายหลังที่จำเลยพ้นจากการล้มละลายแล้ว คำสั่งให้เปิดคดีจึงไม่ขัดต่อกฎหมาย

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้จำเลยล้มละลาย ศาลชั้นต้นมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลยเด็ดขาดแล้วพิพากษาให้จำเลยล้มละลาย เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินของจำเลยครั้งที่สุดพร้อมทำรายงานแสดงกิจการและบัญชีส่วนแบ่งครั้งที่สุดยื่นต่อศาลชั้นต้นและขอให้มีคำสั่งปิดคดี ศาลชั้นต้นมีคำสั่งปิดคดีเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2537 ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ว่าจำเลยมีทรัพย์สินขึ้นใหม่โดยได้เปิดกิจการร้านถ่ายรูปชื่อห้องภาพแสงเสน่ห์ ขอให้รายงานศาลเพื่อมีคำสั่งเปิดคดี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีหนังสือลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 รายงาน

ศาลชั้นต้นขอให้มีคำสั่งเปิดคดี ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เปิดคดี จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลาย วินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้รายงานขอให้ศาลชั้นต้นมีคำสั่งเปิดคดี โดยทำรายงานดังกล่าวเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แนบสำเนาคำร้องของโจทก์ สำเนาบิลเงินสดค่าถ่ายรูปของห้องภาพแสงเส้นที่ ซึ่งจำเลยลงลายชื่อเป็นผู้รับเงิน และสำเนาความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มาด้วย จำเลยฎีกาโต้แย้งว่า การที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 7 มีคำสั่งและคำพิพากษาให้เปิดคดีโดยมิได้มีการไต่สวนพยานตามคำร้องของโจทก์เสียก่อนเป็นกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ และคำสั่งให้เปิดคดีล่วงเลยกำหนด 10 ปี นับแต่ศาลสั่งให้ปิดคดี จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย ฎีกาของจำเลยดังกล่าวแม้จะเพิกยกขึ้นว่ากล่าวในชั้นฎีกาแต่เป็นปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ศาลฎีกาจึงยกขึ้นวินิจฉัยให้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคสอง ประกอบพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 153 (เดิม) คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยประการแรกว่าการที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้เปิดคดีโดยมิได้มีการไต่สวนพยานก่อนชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 6 กระบวนพิจารณาคดีล้มละลายนั้นเป็นกระบวนการพิจารณาที่ดำเนินการต่อศาลและต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ คดีนี้โจทก์ได้ยื่นคำร้องลงฉบับวันที่ 20 สิงหาคม 2547 ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าจำเลยมีทรัพย์สินขึ้นใหม่ขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์รายงานศาลเพื่อมีคำสั่งเปิดคดี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำสั่งว่าพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอที่จะแสดงว่าทรัพย์สินเป็นของจำเลย ต่อมาโจทก์ยื่นคำร้องฉบับลงวันที่ 31 สิงหาคม 2547 พร้อมแสดงหลักฐานเพิ่มเติมเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ความเห็นเสนอต่อผู้บังคับบัญชาโดยเห็นว่าควรรายงานศาลให้มีคำสั่งเปิดคดี ผู้บังคับบัญชาเห็นชอบด้วยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงรายงานศาลเพื่อขอให้มีคำสั่งเปิดคดีโดยทำหนังสือดังกล่าวได้แนบสำเนาคำร้องของโจทก์ สำเนาบิลเงินสด และความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มาด้วย กรณีดังกล่าวจึงเป็นการเพียงพอที่ศาลชั้นต้นจะพิจารณาว่ามีเหตุสมควรอนุญาตให้เปิดคดีแล้วหรือไม่ หากจำเป็นต้องไต่สวนพยานตามคำร้องของโจทก์ก่อนแต่อย่างใดไม่ ฎีกาของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น ปัญหาต้องวินิจฉัยประการที่สองมีว่า คำสั่งอนุญาตให้เปิดคดีขัดต่อกฎหมายหรือไม่ จำเลยฎีกาว่าคดีนี้ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้เปิดคดีเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2537 เป็นเวลาหลังจากครบ 10 ปี นับแต่ศาลมีคำสั่งให้ปิดคดีแล้วจึงเป็นการขัดต่อพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 135 (5) เห็นว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 135 บัญญัติว่า "เมื่อผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอ ศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายได้ ถ้าปรากฏเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ฯลฯ (4) เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้แบ่งทรัพย์สินครั้งที่สุดหรือไม่มีทรัพย์สินจะแบ่งให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ต่อแต่นั้นมาภายในกำหนดเวลาสิบปี เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่อาจรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลายได้อีก และไม่มีเจ้าหนี้มาขอให้เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จัดการรวบรวมทรัพย์สินของบุคคลล้มละลาย" ตามบัญญัติดังกล่าวมีความหมายว่า เมื่อมีเหตุตามที่กฎหมายกำหนดไว้แล้วให้ผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีคำขอและศาลมีอำนาจสั่งยกเลิกการล้มละลายของจำเลยได้ แต่เมื่อศาลยังไม่ได้มีคำสั่งให้ยกเลิกการล้มละลายจำเลยก็ยังเป็นบุคคลล้มละลายอยู่ และคำสั่งให้ปิดคดีก็มีผลตามมาตรา 134 คือเพียงให้ระงับการจัดการต่างๆ ไว้ ไม่ทำให้คดีล้มละลายสิ้นสุดแต่ประการใด ทรัพย์สินที่จำเลยได้มาก่อนจำเลยจะพ้นจากภาวะล้มละลายย่อมเป็นทรัพย์สินในคดีล้มละลายที่อาจแบ่งแก่เจ้าหนี้ได้ ตามพระราชบัญญัติ

ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 109 ซึ่งจำเลยมีหน้าที่จะต้องส่งมอบทรัพย์สินดังกล่าวให้แก่
เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์และเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจในการรวบรวมทรัพย์สินดังกล่าว
และนำไปแบ่งให้แก่เจ้าหนี้ของจำเลยต่อไป กรณีหาใช่เป็นการจัดการทรัพย์สินของจำเลยภายหลัง
ที่จำเลยพ้นจากการล้มละลายแล้วแต่อย่างใดไม่ คำสั่งให้เปิดคดีจึงไม่ขัดต่อกฎหมาย ฎีกาของ
จำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นเช่นกัน" พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์ · สมชาย พงษ์ธา · ธนัท วิรูปุตร์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/7786/2548>